Jo/ d Si introibũt. i. nõ ĩtrabũt: e In requiẽ meã/ ẽtnã. a Ut. i. sic/ b Juraui. i. statui. c In ira mea/in volũtate vindicãdi ⁊ puniẽdi rebelles ⁊ incredulos. Uel sic. Reuocatis illis ne sint similes p̃ibus suis in culpa: subiungit etiã de pẽna: vt magis timeãt ⁊ libenti⁹ resipiscãt. Uñ diẽ a Ut. i. ꝓt q̃d: b Juraui. i. firmiẽ cõminatus sũ: c In ira mea: si introibũt i req̃em meã: id ẽ in trã ꝓmissiõis. Et ẽ aposiopisis. q. d. si b ꝓtiget/supple qõlibet aliud impossibile accidet vel ñ credat⁊ m̃. De b iuramẽto habẽt Nume. xxxij. b. Quib⁹ irat⁹ iurauit dicẽs: Si videbũt hoies isti q̃ ascẽdẽrt ex ęgypto a vigiti ãnis ⁊ sup̃/terrã quã sub iuramẽto pollicit⁹ sũ abraam isaac et iacob. Et Nume. xiiij. d. Dimisi eis iuxta ꝓbũ tuũ: viuo ego ⁊ implebit gl̃ia dñi i vniuersa terra: attamen hoies q̃ viderũt maiestatẽ meã et signa mea q̃ feci i ęgypto ⁊ in solitudie ⁊ tẽptauerũt me iam p decẽ vices/nec obedierunt voci meę/nõ videbunt terram pro qua iurauí patribus eorum.

Alt quibus Alt intrabunt

a as: tũt iũraui i irã mea si introibũt in rẽquiem meam.

Psalmus dauid quãdo domus ẽdificabatur post captiuitatem. XCV

Moraliter * a Quib⁹. i. qz talib⁹: b Juraui. i. minat⁹ sũ ⁊ ĩmobiliter statui: c In ira mea si introibunt. i. non intrabunt e In requiẽ meã/ẽtnã. Unde lr̃a Hieronymi habet. Et iuraui i furore meo vt nõ introirẽt i requiẽ meam. De q̃ requie/Heb. iiij. b. Si iesus requiez pręstitisset/nunq̃ de alia loquerẽt. s. dauid: Post hãc diẽ itaq̃ relinquit sabbatism⁹ ꝓ'lo dei: qui enĩ ingressus est in requiẽ dei et ipse req̃euit ab opib⁹ suis sic ⁊ de⁹ a suis: festinemus q̃ ingredi i illã requiẽ ad quã nos ꝓducat iesus christ⁹/Amen.

c Antate dño cãticũ nouũ ⁊c. Titul⁹. Psalm⁹ dauid q̃n dom⁹ ẽdificabat post captiuitatẽ. In p̃cedẽti psalmo inuitauit ꝓpha ad laudẽ: Hic aũt incipit laudando describere modũ laudis. s. cãticũ nouũ/p ẽdificatiõe dom⁹ dei spiritualis. s. ecclię vel aię fidelis. Quę ẽdificatio fit p ꝓuersionẽ gentiũ vel p pẽnitẽtiã post captiuitatẽ pcti. Uñ is ẽ sensus tituli. Psalm⁹ iste/ẽ dauid/agens de b q̃d factũ est/q̃n domus dei ẽdificabat. i. de eo q̃d p b significatũ est: videlicet d̃ gaudio q̃d habẽt in corde pẽnitẽt⁊: De q̃ Prouer. xiiij. b. Cor q̃d nouit amaritudinẽ aię suę: ĩ gaudio illu⁹ nõ miscebitur extrane⁹. Ex his patet intentio/q̃ est monere ad laudẽ p reẽdificatiõe dom⁹ spũalis. Modus. Quę sũt partitiones.

(Expo. Psal. XCV.

Partitio psalmi

Primo monet oẽs vt p hac ẽdificatiõe cantẽt: ⁊ p̃latos p̃cipue/vt oib⁹ eã annũciẽt. Scdo oẽs similit̃ monens/alios q̃sĩ subditos vt offerãt/alios itęq̃ p̃latos vt p̃dicẽt p̃mũ ⁊ secundũ aduẽtũ: ibi: Afferte ⁊c. Agit enĩ hic psalmista d̃ vtroq̃ aduẽtu. Et ẽ iste scds psalm⁹: in q̃ b fac: ali⁹ p̃cessit. s. Deus deoq̃. Cũ g̃ in p̃cedẽti psalmo iudęos p̃monuerit vt deposita duricia venirent ad chrístũ p fidẽ: tanq̃ illis p duriciã cordis sui iudicãtib⁹ se indignos: Ecce ꝓuertit̃ ad gẽtes/ et dic:

Ps. 49.

Allegorice f Cãtate dño cãticũ nouũ: qz videlz nouũ fecẽ dñs sup terrã. Illud nouũ: d̃ q̃ Hiere. xxxj. d. Nouũ faciet dñs super terram: fęmina circundabit virum. g Cantate/ dico: b Dño: nõ solũ iudęa: ⁊ et/ i Ois terra/ q̃ audiuist⁊ illud nouũ annũciari vob p̃ p̃dicationẽ apl'oq̃: qz in oẽm terrã exiuit son⁹ eoq̃. k Cãtate dño ⁊c. Hoc iam tertio dixit: vt notẽt mysteriũ trinitat⁊: q̃ bñ notat p b verbum/dño/ter repetito: quia dñs pater/dñs filu⁹/dñs spũsctũs: et tñ nõ tres dñi/⁊ vn⁹ ẽ dñs: Uñ in singulari dixit/dño. Laus vero christi/honor ẽ toti⁹ trinitat⁊. Uñ in cantico nouo p̃ nouitate incarnatiõis cãtato: tota trinitas honorat. Hoc aũt cantũ nouũ q̃d aliud est/q̃ desideriũ incarnatiõis futurę vel exultatio ⁊ laus iam exhibitę? Uñ liber q̃ incipit: Osculet me osculo oris sui: in q̃ desideriũ incarnatiõis exp̃mit: dicit canticacanticoq̃. l Et bñdicite/ corde/ore/ope. m Nomini ei⁹/q̃d ẽ iesus saluator: vt corde credat⁊/ore ꝓfiteami/ni/ope attestemini: q̃n nõ est aliud nomẽ sub cęlo datũ hoibus in q̃ oporteat nos saluos fieri: vt dixit petr⁹ Act⁊. iiij. c.

Et vt b in oi terra fiat. n Annũciate/o vos apl'i ⁊ discpli dñi: o De die i diẽ. i. ꝓtinue. Uel duos dies: duo testamẽta. s. vet⁹ ⁊ nouũ possum⁹ dicere: qz ẽtni solis claritate resplẽdẽt. Illud enĩ vẽtuq̃: istud venisse saluatorẽ declarat. De die ergo i diẽ annũciat/q̃ chrístũ ꝓmissũ in veteri ⁊ datũ in nouo prędicat: et b vtriusq̃ testamenti aucte ꝓfirmat. Annũciate/dico: q Salutare ei⁹ scz dei. i. chrístũ filiuz dei: q̃ est salutare ⁊ saluator nr̃. Lucⁿ. ij. e. Quia viderunt oculi mei salutare tuũ. Posset etiã b eẽ thema ĩ annũciatiõe: n Annũciate salutare ei⁹. i. chrístũ annũciatũ. o De die. i. de gabriele. p In diẽ. i. i btãz ꝓginẽ. Ps. Dies diei eructat ꝓbũ. i. filiũ dei: qz et nox. i. diabol⁹: nocti. i. euę: indicauit sciaz. i. lignũ scię. Ut salutare ei⁹. s. chrísti. i. salutẽ quã oparus ẽ christ⁹ in medio terrę: per oẽs fines terrę p̃dicate. Hęc duo salutaria. s. chrístũ auctorẽ salut⁊: ⁊ ipm op⁹ saluatiõis se p̃dicare breuit dicẽ paulus. j. Cor⁊. j. d. Non inq̃t p̃dicam⁹ chrístũ crucifixũ. Chrístũ/ecce auctor: crucifixũ/ecce op⁹ salut⁊. Uel ꝓm aliã lr̃az: Annũciate diẽ ex die salutare eius. i. q̃ salutar⁊ ẽ dies ex die. i. filu⁹ ex pẽe: lumẽ d̃ lumie. Per hãc ãnũciationẽ ẽdificat dom⁹ dei. i. ecclia. Uñ thomas venięs ad indos dixit se eẽ artificẽ domoq̃ ꝓstruẽdaq̃. Et q̃si ds q̃reret locũ ęq̃lẽt spaciosũ vbi b dom⁹ ẽdificaret/assignat eã i latitudie gẽtiũ cũ sbiũgit:

Ps. 18.

Annũciate inĩ gẽtes

Moraliter

a Moraliter f Cãtate dño cãticũ nouũ. i. exultate i nouitate vitę. Eph. iiij. f. Renouami spũ mẽt⁊ vię. Est aũt triplex renouatio q̃ cãtat triplici cãtico. Prima ẽ baptismi: quę cantat cãtico moysi: Exo. xv. a. j. Cor⁊. x. a. Omes i moyse baptiçati sum⁹ i nube ⁊ i mari. Scda ẽ pęnitẽtię: de q̃ i Ps. Renouabit vt adłę iuuẽt⁹ tua. s. rostro fracto. Hęc cãtat cantico iudith: Judith. xvj. a. i. cãtico ꝓfessiõis: Judith enĩ interp̃tat gl̃ificãs vel ꝓfitẽs. Esa. xxiij. d. Weretrix obliuioni tradita: bñ cane: frequẽta cãticũ vt memoria sit tui. Tertia ẽ gl̃ię. ij. Pet. vltⁿ. c. Nouos cęlos ⁊ nouã terrã ꝓm ꝓmissa ei⁹ expectam⁹. Hęc cãtat cãtico simeonis. Lucⁿ. ij. e. q̃d cantat in cõpletorio: Nũc dimittⁿ ⁊c. Quia viderunt ⁊c. Et ter d̃ hic cantate/ꝓpt b triplex cãticũ. Et b etiã notat in b/q̃ ĩ nouo testamẽto sũt tria tñ cãtica q̃ merito dicunt cãtica noua: scz Magnificat. Bñdictus: Lucⁿ. j. Et Nũc dimittⁿ: Lucⁿ ij. e. Et b cãtant q̃tidie ab ecclia. Itẽ ter dic/cãtate/ꝓt triplicẽ harmoniã vocⁿ: ad ꝓsciaz: ad vitã: ad famã: cõtra tria genera pctõq̃. Quidã enĩ nõ cãtãt dño i ꝓscia: de q̃b⁹ Matth. xv. a. et Esa. xxix. d. Popul⁹ b labijs me honorat: cor aũt eorũ lõge ẽ a me. Alij aũt nõ cãtãt ei vita ⁊ ꝓuersatiõe. Titũ. j. b. Cõfitent̃ se nosse deũ/factⁿ aũt negãt. Alij aũt nõ laudant ispiu fama. Prouer. x. b. Memoria iusti cũ laudib⁹: nomẽ aũt ipioq̃ putrescet. Ro. ij. d. Nomẽ dei p vos blasphemat inĩ gẽtes sic scptũ ẽ. s. Esa. lij. b. Itẽ/cãtate dic⁹ ꝓ accidiosos/ꝓ sursũrãtes horas/ꝓ despiciẽtes musicã. Eccⁿ. xxxij. a. Ne ipedias musicã. Et. j. b. Sic in fabricatiõe auri signũ est smaragdi: sic numer⁹ musicoq̃ i iocũdo ⁊ moderato vino. i. ĩ cõpũctiõis vino. s. lętitia cũ tristitia moderata: qz ĩmoderata tristitia comes ẽ desperatiõis. g Cãtate dño ois terra: non vna tñ: b est ꝓ accęptores pśonaq̃ ⁊ nationũ: sic in multⁿ ecclesijs est puersa ꝓsuetudo ⁊ idigna dignitas ioleuit: vt etiã maiori altari ñ celebret nisi tal' vl' tal'. Col. iij. b. Ubi ñ ẽ mascul⁹ ⁊ fęmina/gẽtil' ⁊ iudę⁹/barbar⁹ ⁊ scytha: ⁊ oia ⁊ in oib⁹ christ⁹. Et sup̃ adducta ẽ auctas illa Actⁿ. x. c. In oi gẽte q̃ timet deũ ⁊ facit iusticiã accępt⁹ ẽ illi. Et q̃ accępt⁹ ẽ illi/debet ei cãtare semp ⁊ vbiq̃. k Cãtate dño ⁊ bñdicite noi ei⁹. Quidã cãtãt ⁊ maledicũt: vt ĩ carmib⁹ fascẽninis. Jaco. iij. c. In ipa bñdicimus deũ pẽz: ⁊ ĩ ipa maledicim⁹ hoies q̃ ad similitudinẽ dei facti sũt ⁊c. Hiere. xv. c. Oẽs maledicũt mihi dic dñs. Quõ? Mat. xxv. d. q̃d vni ex mĩimis meis fecistⁿ/m̃ fecistⁿ. n Annũciate/alijs/vos ꝓficiẽtes: o De die i diẽ. i. d̃ ꝓtute ẽ ꝓtutẽ: q Salutare ei⁹. i. pẽnitẽtiã q̃ duc ad salutẽ. Mat. iiij. c. Agite pẽnitẽtiã

Tripłex renouatio que cãtatur triplici cantico

Ps. 102.

Tria sũt tñ cantica in nouo testamento

f g h k l m n o p

c Antate dño cãticũ nouũ: cãtãte dño d̃ois terra. Cãntate dño et bñdicite nõi ei⁹: ãnũciate d̃ die i diẽm salutare ei⁹. q

Alt nomen Alt bñ nũciate

Ps. 18.

Ps. 73.

* *

Allegorice a Annũciate inť gentes/iudęis ꝑ sua ꝓtumacia inter/
missis: c Gloriã eius.i.illius excellẽtissimã bonitatẽ qua
illos saluare decreuit. Roma. xj.c. Uide bonitatẽ ⁊ seuerita/
tem dei. In eos q̃dẽ qui ceciderũt seueritatẽ:in te aũt boni/
tatẽ si ꝑmanseris ĩ bonitate. Uel/gloriã eꝰ.i.id in q̃ gloria/
tus est: videlicet cru/
cẽ ⁊ ignominiã. Job.
xij.d. Uenit hora vt
clarificet filius hoĩs:
id est crucifigat. Un/
de ⁊ paulus q̃ eꝰ imi/
tator erat dicit Gal'.
26.q.2.c. vltj.d. Mihi aũt ab/
qui sine sit gloriari nisi in cru/
ce dñi nostri iesu christi. Et ne forte aliquas gentes putares
excęptas:bene addit: d In oibꝰ populis annũciate
mirabilia eius: Quia vt dicit Act'.x.c. Non est ꝓsonarũ
accęptor deꝰ:sed ĩ omni gente q̃ timet deum ⁊ opatur iustici/
am:h accęptꝰ est illi. Mirabilia autẽ eiꝰ sunt:incarnatio/pas/
sio/resurrectio/ascẽsio/et talia. Unde de incarnatione dicit/
Esa.vltj.c. Quis audiuit vnq̃ tale: aut q̃ vidit huic simile:
Quid enĩ est mirabiliꝰ q̃ christi incarnatio: vbi factũ est ver
bũ caro/deus homo/mater virgo: Unde ⁊ hęc mirabilia ex/
planãs/subiũgit: f Qm magnus dñs.q.d.in hoc ap/
paret mirabile: qm ille qui magnꝰ est/ factus est paruꝰ:ille q̃
est deus/factꝰ est homo. Hoc est q̃ dicit: Qm magnꝰ do/
minꝰ.s.christꝰ/magnꝰ est potẽtia/licet paruus factꝰ sit. Unde
Esa.ix.b.exprimit in eo simul ⁊ paruitatẽ ⁊ magnitudinẽ di/
cens: Paruulus natus est nobis/ecce paruitas:cuius impe/
rium sup humerũ eius:⁊ vocabit nomẽ eius admirabilis/cõ/
siliariꝰ/deus fortis ⁊c.ecce magnitudo. Nec tm magnus/sed
g Et laudabilis/bonitate. Bonitas enĩ facit quẽq̃ lau/
Ps.134. dabilẽ. Ps. Laudate dñm qm bonꝰ ẽ dñs. Nec mediocrit lau/
dabilis:sed/ h Nimis.i.excellent:quia excellet bonꝰ. Itẽ
nimis laudabilis dicit: quia non põt explicari q̃ laudabilis
sit/aut q̃ bonus. Est ḡ laudabilis bonis/quos decet lauda/
tio:sed malis ⁊ pctõrib' in quorũ ore non est speciosa laus:
i Terribilis ẽ. Job.xxv.a. Ptãs ⁊ terror apud eũ est. Et
ne compareť diis gentiũ/ quos ipsi etiam timent: bñ addit:
k Sup oẽs deos. Et vere terribil' ẽ sup eos/cũ ipse sit deꝰ
ops/⁊ ipi sint dęmonia. l Qm oẽs dij gẽtiũ dęmonia.
Dęmonia aũt non pnt nocere nisi a deo ꝑmissa. m Domi/
nus aũt cęlos fecit/ ad litterã in q̃ apparet eiꝰ potẽtia: qz
nullus alius posset eos facere. Hiere.x.b. Dij q̃ non fecerũt
cęlum ⁊ terrã/pereãt de terra. Uel/ cęlos.i.apl'os q̃ dęmo/
nes supant ⁊ eĩciũt: vñ potẽtiores sũt q̃ dęmones: Multo
fortiꝰ dñs q̃ eos ita potẽtes feť: Ex q̃ ḡ cęlos feť: Laudẽt eũ
Ps.68. cęli ⁊ tra: vt ĩ Ps.ix. Et hęc laus pfecta erit ĩ cęlo in patria:
Anagogice Uñ bene subiungit: p Confessio ⁊ pulchritudo ⁊c.
Anagogice enĩ in cęlo sũt/ cõfessio laudis ⁊ grãrũactiõis.
Esa.lj.b. Gzarũactio ⁊ vox laudis. Item ibi ẽ pulchritu/
do in deo/q̃ lux est: vt ix Job.j.a. Eccj.xliij.b. Speciei cę/
li glozia stellarũ:id est sanctorꝫ. Ibi est et conspectus. Unde
Exo.xxv.b.dicit de cherubin:q̃ respiciãt se mutuo ꝯsis vul/
tibꝰ in ꝓpitiatoriũ. Itẽ ibi ẽ/sctimonia: Scitas sine terre/
nitate:et castitas sine fomite. Heb.xij.d. Pacẽ sequmi:⁊ scti/
moniã sine qua nemo videbit deũ. r Et magnificẽtia.
Eccj.xliij.d. Magnalia sapiẽtię suę decorauit/q̃ est añ sęculũ
⁊ vsq̃ ĩ sęculũ. Ibi põt dicere btã ꝯgo et alij scti illud Lucj.
j.e. Fecit m magna q̃ potens est. Hęc duo ergo.s. sctimonia
et magnificẽtia sunt/ s In sanctificatiõe eius.i.in tem/
plo cęlesti q̃ ꝯ est deus. Apocj.xxj.g. Templũ non vidi in ea:
dñs enĩ ops est templum illius. Quid ergo aliud describit
Allegorice Ezechiel q̃ deũ: Potest allegorice exponi versus iste ꝯ btõ
laurentio: Quia p Confessio ⁊ pulchritudo in con/
spectu eius. Ipse enĩ ꝓfessus est fidem/⁊ q̃ thesauros ha/
beret. Pulchritudo/fuit deo:qm perustus fuit ferculũ alla/
tus ante deum. Item ꝓspexit angelũ: vnde romanꝰ baptica/
tus est. Item habuit sctimoniã ⁊ castimoniã: quia diaconꝰ ⁊
prępositus viduarũ/quę longo post tempe fuerunt in eccle/
sia romana. Itẽ/magnificẽtia/⁊ munificẽtia eiꝰ laudať:qz

Alt † in gentibꝰ

a b c d e f g h i k l Annũciãte†intẽr gẽtes glo/
riã eiꝰ: in oibꝰ ꝑplis mirabi/
lia eius. m n o p Qm mãgnꝰ dñs et
laudabilis nimis: terribilis
est sup oẽs deos. q r s Qm oẽs
dij gẽtiũ dęmonia: dominꝰ
aũt cęlos fecit. Confessio et
pulchritudo in conspectu
eius:†sanctimonia et magni/
ficentia in sanctificatiõe eiꝰ.

de ipso dicit illud Ps. Dispersit dedit pauperibꝰ. Itẽ qz cę Ps.111.
cos illuminauit. Item sanctificatio: quia multos sctificauit.
Afferte dño
* iiij.c. Agite pęnitẽtiã appropinq̃bit enĩ regnũ cęlorꝫ.s.si Moralite
egeritj pęnitẽtiã.ij. Corj.vij.c. Quę fm deũ tristicia est:pę/
nitẽtiã ĩ salutẽ stabilẽ
opať. a Annũcia
te: nõ solum inť cleri/
cos/ ⁊ etiã b Inter
gentes. i. paganos
morib' et si non fide: Alt † sanctit
quales sũt hodie fere
oẽs: nõ solũ tormẽta
q̃ terrẽt / ⁊ etiã gloriã
eiꝰ q̃ allicit: Quidã enĩ sunt q̃ nesciũt ãnũciare nisi minas ⁊ pę
nas:q̃ volũt deo acq̃rere seruos nõ amicos. Annũciate/q̃/
c Gloriã/nõ mũdi:⁊/eiꝰ: nullꝰ enĩ appetit gloriã mũdi nisi
ex ig̃rãtia gl'ię dei. Itẽ/eiꝰ/nõ nr̃az. Ps. Nõ nob dñe nõ no/ Ps.115.
bis:⁊ noi tuo da gloriã. Esa.xxiiij.c. In doctrinis glorifica/
te dñz. d In oibꝰ ꝑplis mirabilia eiꝰ/nõ tm in vno po
pulo. Est autem triplex ꝓplis.s. ꝓplis dei/ꝓplis mũdi/ ꝓplis dia/ Triplex po
boli. Et oibꝰ his annũciare debẽt ꝯdicatores. Sz multi sunt
qui magis volũt ꝯdicare clericis tm/qui populos sibi subdi/
tos dimittũt in erroze suo mori:⁊ parisius veniũt prędicare.
Greg'. Ęcozdẽ se asserit/qui hortis sitiẽtib' in flumie aquã
spargit. e Mirabilia/opa/eiꝰ/dei.s.opa creatiõis/recre/
atiõis ⁊ iustificatiõis. De h vltimo dicť Bern. Factũ est ꝯ ni/
hilo aliq̃d: ꝯ vetusto nouũ:ęternũ beatũq̃ de damnato mor
tuoq̃. f Quoniã magnꝰ dñs ⁊ laudabilis nimis
⁊c. In h versu notanť q̃nq̃ in dño: quę exigunt q̃nq̃ in no/ In dño not
bis. In dño notať magnitudo/cum dicit:magnus. Domi q̃nq̃ que in
natio/cum dici: dñs. Laus/cum dicit/laudabilis. Ter/ bis q̃nq̃ ex
ror/cum dicit: terribilis. Potẽtię compatio supeminẽs/cũ
dicit:super oẽs deos. Quia/ magnus/ exigit a nobis
admirationẽ ⁊ honorez. Quia dñs/ seruitium. Quia lau/
dabilis/laudem. Quia terribilis/timorẽ. Quia sup om/
nes deos/cultũ singularẽ. Est igiť magnus: qz imensus
capacitate:oia capit/a nullo capiť plene. Item magnꝰ: qz
ęternus duratione. Item magnus largitate:quia magna
dat ⁊ bona: nõ parua h stercora nisi pozcis. Itẽ qz magnꝰ
est/auertit scrutatores:qz non capient imensum. Quia dñs/
filios belial/ qui nulli volũt subesse/reprobat. Quia lauda/
bilis/ condẽnat invidos ⁊ ingratos: q̃ non laudãt sed odiũt
facta eius circa alios. Quia nimis/ increpat tepidos ⁊ re/
missos laudatores. Item quia terribilis reprobis: ⁊ blan/
dus iustis: arguit stultos q̃ nec timere mala nec cupere bona
sciunt. Itẽ quia super oẽs deos/arguit ꝓfidẽtes in crea/
tura:q̃ ꝯ pecunia sua vl' de vẽtre suo faciũt sibi deũ instinctu
diabolico: Uñ addit: l Qm oẽs dij gentiũ. i. gentiliť
et nõ rationabiliť viuentiũ/ sũt: m Dęmonia.i.instinctu
diaboli facta ⁊ ficta. Diabolus enĩ est quasi figulus ⁊ artifex
falsorꝫ deorum: Alij facit deum ventrem: alij pecuniam: alij
meretrices: et sic de alijs: scõm q̃ dicit Aug'. q̃ ꝯ vnusquisq̃
colit ⁊ venerať/ hoc sibi deus est. n Dominꝰ autem/non
facit istos deos:sed o Cęlos fecit: id est sanctos viros. Ps.99.
Unde vnus eorꝫ quos fecerat/sic dicebat in Ps. Scitote q̃/
niam dñs ipse est deus:ipse fecit nos ⁊ non ipsi nos. Apocj.
j.b. Lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo:⁊ fecit nos
regnũ ⁊ sacerdotes deo ⁊ patri suo. Peccatores autẽ se faci/
unt.s. peccatores. Ęcech. xxix. a. Ego feci memetipsum.
Quomodo autem homo fiat sanctus ⁊ deo placens/subiun/
git: p Confessio ⁊ pulchritudo ĩ conspectu eius:
id est si homo confiteať peccatum/ sic lauabiť ⁊ pulcher fiet
in conspectu domini. Unde hic Glo. argumentatur sic: Si
ergo amas pulchritudinem/confitere vt sis pulcher. Bern.
Amas confessionem: si amas decorem. q Sanctimo/
nia et magnificentia in sanctificatione eius. q.d.si
vis esse sanctus coram deo/serua sanctimoniam vt ab omni
malo declines: et magnificentiã/vt magna operari non ces/
ses. Hę sunt duę partes iusticię: scilicet declinare a malo et
facere bonum:quę hominem iustum ⁊ sanctum constituunt.

* Moraliter: Afferte

a Afferte dño. Secunda pars: in qua primo monet sub/ditos vt offerant: secūdo prelatos vt predicent vtrūq; aduē/tum christi. Dicit: Afferte. q.d. ex quo talis ⁊ tantus est do/minus: afferte dño/o vos b Patrie gentium/vniuer/se: quia iudei afferre nō volūt. c Afferte/dico/dño glo/riam ⁊ honorem.

a Afferte dño patrie gētium:
b afferte dño glōriā ⁊ hōnorē:
c afferte dño glōriā nōi eius.
d Tollite hostias et introite in
e atria eius: adorate dnm in
f atrio sctō eius. Cōmoueat a
g facie eī vniuersa terra: dici/
h te i gentib⁹ q; dnis regnauit.

Gloriam intus in cor/de per fidem: et hono/rem/exterius per ope/rationem. Primum vtiq; necessarium est: Quia Heb. xj. a. Si ne fide impossibile est quenq; placere deo: Credere enim oportet accedentem ad deum quia est: ⁊ inquirentibus se remunerator sit. Secun/dum nihilominus necessarium est: Quia Jaco. ij. d. Fides sine operibus mortua est. Et ne vobis ipsam fidez vel opera attribuatis: f Afferte domino gloriam/ita q; nomi/ni eius/non vestro: vt scilicet eius gratie attribuatis fidem quam ipse infundit: ⁊ opera que ipse operatur in vobis co/operantibus. Sicut autem supra ter dixerat cantate: ita hic ter dicit afferte/ propter trinitatem quam fide ⁊ opere debemus honorare. Item in hoc ternario notatur trina tri/um magorum oblatio: Matth. ij. b. qua ipm deum/regem et hoiem predicauerūt: fm q; in psa cantat ecclesia: Thure deum predicāt: auro regē regum: hominē mortalē myrrha. Similiē hic dicit: c Afferte dño gloriam. s. deo/ thus. e Et honorē. s. regi aurū. g Glorią. s. hois sepulturę myrrhā. Gloriosi enī sic sepeliunt. h Nomini eī⁹. i. hu/manitati: Scōm enī q; deus non indiget hoie/ qz solus est.

Ps. 50. i Tollite hostias. i. corda prita ad deū erigite. Ps. Sa/crificiū deo spūs ptribulat⁹ ⁊c. Et sic nō vacui: k Introi/te i atria eī⁹. Atria dñi appellat ecclesiam militātē: p quā est introit⁹ ad tēplū ecclesię triūphātz. Et dic pluralit/ atria: qz multę sunt ecclie: oēs tñ in vnā pueniūt: Uñ singularit subiū/git: l Adorate dnm in atrio sctō eī⁹. i. in vnitate ec/desię/o vos patrię gētiū: q; solebatz adorare diabolū in diuer/sitate idolatrię. Quelibet enī ciuitas habebat deū suū diuer/sū ⁊ diuisū ab alijs. Uel p atria intelligit doctrina pphar et pētateuchus p quā intrat ad atriū interi⁹. i. ad doctrinā euā/gelij: Uñ dic: Introite i atria. i. in doctrinā pphar ⁊ moy/si. Et demū: adorate dnm in atrio sctō eī⁹. i. in ecclesia et doctrina noui testamēti. Et si plerique ō gētib⁹ nolint puer/ti/o vos aplī ⁊ plati: pdicate: vt sic: m Cōmoueat a fa/cie eī⁹ vniuersa tra. Cōmoueat p penitētiā: n A fa/cie eī⁹/ vēturi ad iudiciū: o Vniuersa tra. i. corda gen/tiū terrena amātiū ⁊ sectātiū. p Dicite/pdicādo/ q In gētib⁹/quia dnis regnauit/resurgendo a mortuis. Alia littera habet: regnauit a ligno deus: qz per lignū deuicit dēmonem ⁊ ipsam mortem: quia sceptrum ⁊ imperium eius super humerū eī⁹: Esa. ix. b. Uel sic. m Commoueat a facie eius: id est a presentia eius: o Vniuersa terra/ iudeor. Matth. xxj. a. Cum intrasset iesus hierosolymā/cō/mota est vniuersa ciuitas. Item/a facie eius/ morientis/ cōmota ē terra/ Mat. xxvij. f. et. xxviij. a. p Dicite i gē/tibus: id est o vos gentes/ dicite quia dominus reg/nauit: Hoc factum fuit: qñ centurio q; erat de gentib⁹ dixit Matth. xxvij. f. Vere filij⁹ dei erat iste. Scōm aūt pmā ex/positionē pcedam⁹. r Dñs quia/vere/regnauit/resur/gendo a mortuis: qō ostēdit post resurrectionē: Ideo subdit:

* Etenim correxit orbē

Moraliter Moraliter a Afferte dño. Supra locutus est de cō/fessione et pulchritudine ⁊ alijs dicens: Confessio ⁊ pul/chritudo ⁊c. Uñ ad illa monet h̄ dicēs: Afferte dño/o vos/ b Patrię gētiū. i. gentilit viuētiū. Et dic/ patrię: i quo notatur q; magna est multitudo peccatorum hominum. c Afferte dño/oblationes predictas que placent ⁊ accep/tabiles sunt in pspectu eius. s. confessionē que decorat: Hoc ē q; hic dicit/ d Gloriam. Confessio enim peccator decor est confitentis/qui per eam lauatur: et gloria dei/qui occulta scire recognoscit/a quo venia petit. Unde Josue. vij. c. Da glorią deo et pfitere ⁊ indica mihi qd feceris. Qō autē addit: e Et honorem/refertur ad id qō supra dixit: sanctimo/nia. Per sanctimoniā enim nostram deum honoram⁹. Un/de. j. Thessal. iiij. a. Hęc ē volūtas dei sctificatio vra: vt ab/stineat/ vos a fornicatione: ⁊ sciat vnusq;q; vestrum possidere vas suum in sancti/catiōe ⁊ honore. Qō autē subiūgit: f Af/ferte dño gloriam nōi eius/ refert ad id qō dixit: magnifi/cētia: scōm id qō ait apostolus. j. Corz. x. g. Siue comeditis siue bibitis siue aliud quid facitis: omnia in gloriam dei facite. Et Matth. v. b. Sic luceat lux vestra coram hominibus vt videant opera vestra bona ⁊ glorificēt patrem vestrum qui in cęlis est. Uel hęc tria verba: gloria/m/ honorem et gloriam/possūt referri ad illa tria q̄ sūt in pnitētia: videlicet ad pritionē/ pfessionē/ et satisfactionē. Hę sunt tres oblationes que necessarie sunt in reconciliatio/ne peccatoris ad deum: quas etiam ipsi innocētes afferre do/mino debent: Qō significatū est. j. Regz. j. d. vbi dicitur de anna ⁊ samuele: q; adduxit eum secum postq; ablactauerat in tribus vitulis ⁊ trib⁹ modijs farinę ⁊ amphora vini. Ablac/tatur homo/cū a peccati dulcedine separat. Per tres vitulos et tres modios farinę ille tres oblatiōes intelligunt: et dupli/cantur ibi. Et h̄ ter dicitur/ afferte: quia non debet hō se/mel conteri vel pfiteri vel satisfacere: sed debet h̄ pluries ite/rare. i Tollite hostias/viuas: De qbus Roma. xij. a. Obsecro vos fratres per misericordiā dei vt exhibeatis cor/pora vestra hostiā viuentē/sanctā/deo placentē. Eccij. xxxv. c. Noli offerre munera praua: nō enī suscipiet illa. Prouer. xxj. d. Hostię impiorū abominabiles. Et notandum est q; aitc Tollite: id est sursum leuate: vt ppk cęlestia fiant. Quo cō/tra Osee. v. a. Victimas declinast/ in pfundū. Hypocritę se victimāt/sed ī pfūdū inferni: Boni vero tollunt hostias. Leuitz. ix. d. Armos dextros separit aaron eleuans co/raz dño. Et ē hic bona exhortatio ad religionē: Religiosus enī est hostia christo oblata/a carne ⁊ mūdo separa: in altitu/dinem vitę eleuata. Unde ⁊ bene subiūgit admonitionem ad ingressum religionis/ cum dicit: k Et introite in atria eius: adorate dnm in atrio sancto eius. Atrium enī templi cęlestis interi⁹/est religio: et diuersę religiones diuer/sa sūt atria. Sicut plene dixim⁹ sup in Ps. Te decet ⁊c. In illo versu: Beatus quem elegisti ⁊ assumpsisti inhabitabit in atriis tuis. Qui voluerit/ibi reqrat. Item atrium sanctum dei/est ecclesia dedicata. Gen. xxviij. d. Terribilis est locus iste: non est hic aliud nisi domus dei ⁊ porta cęli. Ibi adorā/dus est domin⁹. Ps. In noctibus extollite manus vestras ī sancta: id est in ecclesia. Qō est pitra dicentes horas in cam/pis ⁊ in cameris. iij. Regz. viij. d. Quicunq; orauerit in loco isto: exaudies in loco habitaculi tui ī cęlo: et cum exaudieris pitit⁹ eris. m Commoueatur a facie eius vniuer/sa terra: id est corda terrena: id est timeant faciem iudicatu/ri: qui iudicans terrenos damnabit. Unde Apocz. viij. d. Uę vę vę habitantib⁹ in terra. Si hęc terra timeret deum/non ti/meret pericula mundi. Eccij. xxxiiij. c. Qui timet deum nihil trepidabit. Quia vo cōmoueri nolūt a facie timorz domini: merito cōmouentur a faciebus mundi/ et fere ab omnibus q̄ vident. Job. xv. c. Cunctis diebus suis impius superbit: et numerus annorum incertus est tyrannidis eius: Ecce due cōmotiones: scilicet per superbiā ⁊ per iram. Et addit ō alia: Sonitus terroris semp in auribus eius: et cum pax sit semp insidias suspicatur. Glo. Mala mens semper in laborib⁹ est: sicut bona semper trāquilla: quia aut molitur mala que infe/rat: aut metuit ne sibi hęc ab alijs inferant. Esa. vij. a. Com/motum est cor eius ⁊ cor populi eī⁹/sicut cōmouent ligna sil/uarum a facie venti. Ut autem cōmoueri possint a facie do/mini: p Dicite i gentib⁹/o vos pdicatores. i. predicate peccatoribus: r Quia dñs regnauit. i. se regē ⁊ dñm oipotētez iam esse ondit/puniēdo eos qui eū timere nolebāt.

* Etenī correxit orbē

Ps. 64.

Ps. 135.

Al⁷ nationibus
Al⁷ a ligno

a Etenī correxit orbē terrę. i. ecclesiā quę locūditate p/fecta assistit indeficiēs: Vñ addit: b Qui nō cōmouebi/tur: et si moueat/nō tñ ex toto cōmouebit: quia nauicula pe/tri et si fluctuet nō tñ sūmerget. Hāc aūt correctionem ⁊ po/stea ꝓfirmationē/ primo incępit facere im primis ecclesię. s. in apostol: quia Harci/vlt. c. ēr/q recūbēti/bus illis vndecim ap/paruit eis iesus ⁊ ex/ꝓbrauit incredulitatē eor ⁊ duriciā cordis: qr his q̄ viderāt eū re/surrexisse a mortuis ñ credideřt. Postea āt i die pentecostes ꝓfir/mauit eos ne oino mo/ueri posset. Ps. Verbo dñi cęli firmati sūt: ⁊ spū oris eī oīs vt eor. Nec tñ qr regnauit p̄dicate: ⁊ qr/ c Iudicabit pplos/ i futuro iudicio: d In ęqtate: bonos sup meritū remunerās: malos citra meritū puniēs. Et i ęqtate. i. sine p/sonarū et munerū ⁊ p̄cū accęptiōe. Prouer. vj. d. Zel⁹ ⁊ fu/ror viri nō pcet i die vīdictę: nec acqescet cuiuscz p̄cib⁹: nec su/scipiet ꝓ redēptiōe dona plūma. Et p hac ęqtate iudicij in q̄ remūerabunt boni: e Lętent cęli. i. apli ⁊ p̄dicatores: q̄ enarrāt glriam dei ⁊ cōpluuit terrā simpliciū. f Et exultet terra. i. sūditi cōpluti ab his cęlis/ q̄ bonū fructū attulerunt dño suo i tpe suo. Luc. xxj. f. His aūt fieri incipiētib⁹ respi/cite ⁊ leuate capita vra/qm̄ appropinquat redēptio vra. Itez qr i hac ęqtate iudicij punient pctores: g Cōmoueatur mare. i. illi q̄ adhuc sūt i amaritudie pcti ⁊ infidelitat cōmo/ueant ad pęnitētiā ⁊ fidē. h Et plenitudo eī/ omēs. s. a mūmo vsqz ad maximū: vt plenitudo gētiū intret in atria dñi. i. ecclia: sm q̄ dr Roma. xj. c. Cęcitas ex pte ꝓtigit in isrl donec plenitudo gētiū intraret. Et sic ipi d mari facti cāpi. s. humiles ex elat: i Gaudebūt cāpi ⁊ oia q̄ in eis sūt. i. oēs frutes eor tā naturę q̄z grę. k Tūc. i. post ꝓuersio/nē: l Exultabūt oia ligna siluarū. i. gētes q̄ erāt olim ligna siluarū infructuosa ⁊ iutilia: nūc aūt p⁹ ꝓuersionē facti sūt ligna dom⁹ dñi: qr p̄cisi sūt ab oleastro/⁊ inserti i bonā oli/uā: sic dicit Roma. xj. c. Esa. xxxv. a. Lętabit deserta/⁊ in/uia: exultabit solitudo/⁊ florebit q̄si liliū. Exultabūt/ dico: n A facie dñi/ vēturi ad iudiciū/ et faciē habet qr hō: Vñ p̄ dic: o Quia venit/ p̄ in carnē ⁊ faciē ostēdet in iudicio. p Qm̄ venit. i. cito veniet: q Iudicare terrā/ viuos scz ⁊ mortuos. Vñ articul⁹ ē fidei: q̄ est ventur⁹ iudicare vi/uos ⁊ mortuos. Cū aūt venerit iudicare/nō impediet execu/tio iudicij: Quia/ r Iudicabit orbē terrę. i. totū mūdū: s In ęqtate/sine ꝓsonar acceptiōe: vt dictū ē. Ęqtas enī est lance libzata iusticię dignissima retributio meritor. De orbe aūt terrarū nō bruta aīalia/⁊ tñ hoies rōne vtētes iudi/cabit: Vñ restringēs exponit qd̄ dixerat/ dicēs: t Et/ ꝓ id est: v Populos. s. iudicabit: x In vitate sua/ q̄ nulli parcet/ vt dictum est.

Doz aliter a Etenī correxit orbē terrę. i. totū mūdū puniuit p diluuiū. b Qui nō cōmouebit. i. cui vlteri⁹ nō dabit tp̄s pę/nitētię vt cōmoueat ⁊ placare possit deū. Sic p̄dicabat apl's Eph. v. b. dicēs: Hoc scitote itelligētes q̄ oīs fornicator aut īmūdus aut auar⁹ qd̄ ē idolor seruit⁹/ non habet hęreditatē i regno dei: nemo vos seducat īanib⁹ ꝓbis: qm̄ ꝓ hoc venit ira dei i filios diffidētię. Et qui iam sic i ira correxit orbez terrę: adhuc c Iudicabit pplos i ęqtate. Vñ: tū ꝓ p̄teritā aīaduersionē: tū ꝓ futurā districtionē timeri debet. Vel sic pōt legi ꝓ ꝓsus iste: a Etenī correxit orbē terrę. Orbis terrę sūt iusti: sic dictū est. s. de ecclia ⁊ apl's. Hi etiā sūt vestl christi. Sap. xviij. d. In veste poderl quā habebat tot⁹ erat orb terrarū: b Qui ñ cōmouebit. Prouer. x. d Just⁹ q̄si fūdamētū sempitnū. Corrigit tñ cū eī⁹ cor regit ver/bo vel ꝓbere. Terrę/ bñ dic: qr i cęlo nihil ē corrigēdū: ⁊ i ędi/ficio terrę lapides volandi sunt ne dissideāt. Illum ergo qui nō cōmouebit/ a se: corrigit dñs flagello. Heb. xij. b. Quē enī diligit dñs castigat: flagellat aūt oēm filiū quem recipit. Eccl. xxx. a. Qui dligit filiū assiduat ei flagella. c Iudi/cabit pplos. i. ꝓfusos affectus ⁊ tumultuātes. Esa. xxv. b. Tumultū alienor humiliabis: d In ęqtate: ꝑ mot⁹ ille/cebrosos ęquā mēsurā tribulatiōis ⁊ amaritudis imittendo. Esa. xxvij. b. In mēsura ꝑ mēsurā cū abiecta fuerit iudicabit eā: medit⁹ ē in spiri/tu suo duro p die est⁹: idcirco sup hoc dimit/tet iniqtas domui ia/cob: ⁊ iste ois fruct⁹ vt auferat pctm̄ eī⁹. De hac autē correctiōe et iudicio siue in p̄terito siue i futuro/ vt dictū ē/ siue etiā in p̄ñti fiat a dño/ lętari debēt bo/ni viri: qr totū ē ad suū ꝓfectū: Vñ addit: e Lętēt cęli ⁊ exultet terra. Cęli: qr alti ⁊ clari/significāt ordinē p̄lator: vt. s. dictū est. Terra: qr stat ⁊ ferar ē: statū claustraliū/ q̄ in voto stabiles ⁊ bonor operū sūt feraces. Ps. Dñi ē terra et plenitudo eī⁹. g Cōmoueat mare ⁊ plenitudo eius. Per mare itelligit stat⁹ mercator: q̄ currūt p maria/⁊ nunqz sine piculo sūt vel corpor vel aiarū. Eccl. xxvj. d. Duę spēs difficiles ⁊ piculose m̄ apparuerī: Difficile exuit negociās a ne/gligētia: ⁊ campo ñ iustificabit a pctis labior. Propt̄ b g cō/mouēt. Sz nō ita agricolę: de qb⁹ itelligit qd̄ sequit: i Gau/debūt cāpi ⁊ oia q̄ in eis sūt. Cāpi enī dicūt agricolę: q̄ colūt cāpos: ⁊ pascunt oēs/ etiā reges: ⁊ tondent oī āno per/talias ⁊ exactiōes. Esa. lxiij. c. Qui eduxit eos q̄si aīal i cam/po descēdēs: Vel enī in campo descēdit ad g̃rēdū sibi cibū. Sap. xix. b. Apparuit cāpus germināt ō ꝓfūdo nimio p quē oīs natio trāsiuit. Iusti gaudēt qñ annūciat eis ō christo. Si/milit ⁊ milites: de qb⁹ intelligi pōt qd̄ sequit: k Tūc exul/tabūt. s. cū eis p̄dicatū fuerit: m Oia ligna siluar. Sil/uę: qr inculte sūt ꝓcerasqz hūt arbores ⁊ feras nutriūt ⁊ solē excludūt: milites sunt q̄ porcos etiā pascūt glāde ⁊ canes ve/natiōe. Ista satl parēt. Hi g exultāt ō ꝓbo dñi: sm q̄ dr Esa. lv. d. Mōtes ⁊ colles cātabūt coram vob laudē: ⁊ oia ligna re/giōis plaudēt mānu. Et ō b lętant/ qr p̄munitū ō aduētu dñi: Vñ dic: n A facie dñi qr venit: qm̄ venit iudicare terrā. Primo venit nūc i cordib⁹ fidelium p gram: tandē veni et iudicare p sniam. Et q̄ b gaudet ō aduentu isto ⁊ illū desi/derat: tūc gaudebit ō illo. Mali ꝓ o ecōtrario tristabunt: Vñ Sap. v. a. Uidētes turbabūt tiore horribili ⁊c. q Iudica/re terrā: merito: qr in terra sunt iudicia atqz lites: nō dicit cę/lū vel infernū: qr ibi nō sūt iudicia neqz lites. r Iudica/bit orbē terrę i ęqtate ⁊ pplos i veritate sua. Per or/bē intelligi pōt laici: p pplos dñi/clerici. Orbis q̄ merito iudi/cabit in ęqtate: qr fec iniqtatē p ęqtate: qr iudiciū p̄uidēt iob laic⁹ dicebat: Job. xxiij. b. Ęqtatē ponat ꝑ me. q. d. non ti/meo eā: qr nō feci iniqtatē. Popul⁹ ꝓ o dei. i. clerus iudicabit i veritate: qr docuit ꝓbo vel exēplo falsitatē. Hiere. x. c. Fal/sum ē qd̄ ꝓflauit. Hiere. v. g. Prophetę ꝓbabāt mēdaciū. i. tpalia. Alia lra hz: Iudicabit orbē in iusticia: nō iuste: sic mlti iudicet. Et pplos i fide sua: nō sm dicta falsor te/stiū/ vel ꝓsilia aduocator: sic moderni iudices faciūt: ⁊ sic ipe credit. i. scit eē faciēdū. Itē in fide. i. sm legē fidei: nō sm statuta ⁊ leges hominū. Malach. ij. b. Lex ꝓitatl fuit in ore eī⁹: ⁊ iniqtas nō est inuēta i labijs eī⁹. Hoc dr ō iudicib⁹ ꝓpli isral: videlicet ō leui: Talis enī fuit quondā leui: et talis modo deberet esse clerus: qui ei successit in officio.

Dominus regnauit ⁊c. Expo. Psalmi. XCVI

Titul⁹. Psalm⁹ ipsi dauid qñ terra eī⁹ restitu/ta ē ei. Sūpt⁹ ē iste titul⁹ de historia q̄ est. ij. Regl. xix. vbi dr: q̄ postqz mortu⁹ ē absalon fili⁹ dauid: restitutū ē ei regnū. Nō tñ ad lram ō illo facto itelligēdū est qd̄ agit in b psalmo: ⁊ mystice de signato. Cōtinuatio sic patet. In p̄cedēti psalmo cępit laudes canere post inuitatoriū: In b aūt psalmo mate/riā magnę laudis ꝓsequit. s. christi resurrectionē: qñ nou⁹ rex trabea carnis se induit/ ⁊ humanitate se coronauit. Iuxta il/lud Cantl. iij. d. Uidete regē salomonē in diademate: q̄ coro/nauit eum mater

a Etenī correxit orbē terrę: q̄ nō cōmouebit: iudicabit po/pulos i ęqtate. Lętēt cęli ⁊ exultet terra: cōmoueat ma/re et plenitudo eius: gaude/bunt campi ⁊ omnia quę in eis sunt. Tūc exultabunt omnia ligna siluarum ꝓ fa/cie domini quia venit: quo/niā venit iudicare terrā. Iu/dicabit orbē terrę in ęqitate: et populos i veritate sua.

Psalm⁹ ipsi dauid quando terra eius restituta est ei.

Alt ante i

Alt quoni

Alt terrar

Alt Iocūdent

Alt moueatur